

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Pazin

KLASA: 041-01/23-03/34
URBROJ: 613-20-23-9
Pazin, 11. listopada 2023.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Istarski
demokratski sabor
za 2022.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	4
	Planiranje	5
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2022.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2022.	15
	Provedba naloga i preporuka	16

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Istarskog demokratskog sabora (dalje u tekstu: Stranka) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2022. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je osnovana na Osnivačkoj skupštini održanoj u veljači 1990. te je upisana u Registar političkih stranaka. Sjedište Stranke je Splitska 3, Pula.

Programskom deklaracijom Stranke (iz srpnja 1991.) utvrđena su politička načela i ciljevi Stranke. Cilj Stranke je da svojim djelovanjem, u sklopu višestranačkog sistema, potiče i razvija sve posebnosti i bogatstvo Istre i istarskih otoka kao regionalnog entiteta oblikovanog na osebujnom etničkom, gospodarskom i kulturnom bogatstvu i posebnosti. Stranka se zalaže za ostvarenje ciljeva, isključivo demokratskim, nenasilnim putem uz dijalog i puno poštivanje drugih uvjerenja.

Statutom Stranke (iz srpnja 2014.) uređeni su: članstvo i unutarnje ustrojstvo te tijela Stranke; prava i obveze članova Stranke; tijela upravljanja (način izbora i opoziva Predsjednika, zamjenika te članova pojedinih tijela Stranke, kao i trajanje mandata); način upravljanja imovinom te druga pitanja od interesa za članstvo i rad.

Prema Statutu, članom Stranke može postati svaki punoljetni, poslovno sposoban, državljanin Republike Hrvatske koji prihvaća Programsku deklaraciju i Statut. Član Stranke ne može biti član druge političke stranke, osim ako posebnom odlukom dopusti Savjet. Registar članova smatra se tajnom. Temeljni organizacijski oblik je podružnica, koja može biti općinska i gradska. Iznimno, prema odredbama Statuta, gradske podružnice mogu biti oblik povezivanja i organiziranja na području više jedinica lokalne samouprave, o čemu odluku donosi Savjet. Također, postoji i zajednica podružnica kao oblik povezivanja i organiziranja na području koje predstavlja društvenu cjelinu. Stranka ima 13 gradskih i 37 općinskih podružnica te devet zajednica podružnica, odnosno ukupno 59 organizacijskih jedinica.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su tijela, i to: Sabor, Savjet, Predsjedništvo, Garantni odbor, Predsjednik te Tajništvo. Mandat članova tijela je četiri godine.

Sabor Stranke čine članovi Savjeta i Garantnog odbora te fiducijari izabrani na skupštinama podružnica. Održava se najmanje jednom u dvije godine, a saziva ga Predsjedništvo. Obvezno se saziva nakon parlamentarnih izbora radi analize izbornih rezultata i izjašnjavanja o povjerenju Predsjedništvu. Sabor donosi Programsku deklaraciju i Statut, bira i razrješava Predsjednika i pet potpredsjednika te potvrđuje izbor članova Predsjedništva i Garantnog odbora.

Savjet je najviše tijelo Stranke između dva saziva Sabora, a čine ga Predsjedništvo, predsjednici podružnica, predsjednici zajednica podružnica te počasni predsjednik Stranke. Donosi opće akte i odluke, imenuje i razrješava Glavnog tajnika i zamjenika Glavnog tajnika te usvaja program rada, financijski plan i završni račun.

Predsjedništvo je izvršno političko tijelo Stranke. Rukovodi i izvršava odluke Sabora i Savjeta, predlaže kandidate za parlamentarne izbore, utvrđuje kandidate za županijske izbore, potvrđuje kandidate za općinske i gradske izbore, imenuje i razrješava tajnike, a čine ga Predsjednik, pet potpredsjednika, Glavni tajnik te članovi Predsjedništva izabrani na skupštinama zajednice podružnica. Također, članovi Predsjedništva su i župan i predsjednik Skupštine Istarske županije (ako su članovi Stranke), predsjednica Kluba žena i predsjednik Kluba mladih.

Garantni odbor je nadzorno tijelo Stranke, a sastoji se od članova koje izabere skupština zajednica podružnica. Garantni odbor nadzire materijalno-financijsko poslovanje te podnosi izvješće Savjetu za svaku kalendarsku godinu, donosi konačne odluke na žalbe unutar Stranke te odlučuje o usklađenosti svih odluka sa Statutom Stranke.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, rukovodi između sjednica Predsjedništva, saziva Predsjedništvo, usklađuje i potiče rad tijela Stranke te obavlja i druge poslove za koje ga ovlasti Savjet ili Predsjedništvo. Osoba ovlaštena za predstavljanje i zastupanje u 2022. i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2023.) je Predsjednik Stranke Dalibor Paus, prof.

Tajništvo je izvršno tijelo koje čine Glavni tajnik, zamjenik Glavnog tajnika i četiri do osam tajnika. Provodi politiku te podnosi prijedlog tijelima o svim pitanjima, upravlja imovinom, donosi unutarnje akte iz područja radnih odnosa, odluku o članarini te obavlja i druge poslove za koje ga ovlaste Savjet ili Predsjedništvo. Glavni tajnik sudjeluje u pripremi i radu tijela Stranke, osigurava organizacijske, materijalne i tehničke uvjete za rad Stranke te je odgovoran za financijsko i pravno poslovanje Stranke.

Izbor čelništva i Predsjedništva Stranke, Garantnog odbora, Savjeta i Tajništva obavlja se tajnim glasovanjem. Članovi kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru i članovi kluba vijećnika predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu biti i nezavisni kandidati. Predsjednik kluba treba biti član Stranke.

Osim Statuta, doneseni su i Pravilnik o registru članova (veljača 1998.), Odluka o unutarnjem redu Tajništva Stranke (svibanj 2010.), Izborni etički kodeks (studenj 2012.), Etički kodeks (svibanj 2016.), Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ureda Stranke (svibanj 2016.) te Pravilnik o proceduri zaprimanja računa, njihovoj provjeri i provedbi plaćanja (lipanj 2016.).

Početakom 2022. Stranka je imala devet, a koncem 2022. ima osam zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), propisana su načela sustava financijskog poslovanja neprofitnih organizacija. Između ostalog, propisano je da se poslovanje neprofitne organizacije treba temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva neprofitne organizacije smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Računovodstvene poslove za Stranku obavlja računovodstveni servis. Odluke značajne za funkcioniranje Stranke donosi Predsjedništvo Stranke. Pravilnikom o proceduri zaprimanja računa, njihovoj provjeri i provedbi plaćanja (iz 2016.) utvrđene su procedure zaprimanja, kontrole, ovjeravanja i plaćanja računa te osobe odgovorne za provođenje navedenih procedura.

Za nadzor zakonitosti i ispravnosti materijalno-financijskog poslovanja zadužen je Garantni odbor, koji je u veljači 2023. obavio nadzor materijalno-financijskog poslovanja za 2022. i utvrdio da Stranka vodi financijsko poslovanje i poslovne knjige u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te da financijski izvještaji za 2022. realno i objektivno prikazuju položaj i rezultate poslovanja Stranke.

Etičkim kodeksom (iz 2016.) uređena su pitanja koja se odnose na odgovornost, obveze i pravila ponašanja članova Stranke, pravila postupanja tijekom raspravljanja i odlučivanja o odgovornosti i obvezama članova, stegovne mjere i izricanje stegovnih mjera. Članovi Stranke dužni su u okviru svojih nadležnosti osigurati ostvarivanje prava, poštovanje integriteta i dostojanstva članova bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti, jezičnog i rasnog podrijetla, političkih ili vjerskih uvjerenja, invaliditeta, obrazovanja, socijalnog položaja, spola, bračnog ili obiteljskog statusa, spolne orijentacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi. Članovi koji se ne pridržavaju načela Etičkog kodeksa te koji pokušavaju utjecati na drugog člana Stranke u svrhu ostvarenja osobne koristi ili dobiti sebi ili drugim osobama čine povredu Etičkog kodeksa te se protiv njih izriču stegovne mjere. Tijekom 2022. nije bilo kršenja Etičkog kodeksa te stegovno tijelo nije zaprimilo nijedan zahtjev za izricanje stegovnih mjera.

Stranka vanjsku komunikaciju provodi održavanjem javnih skupova i tribina, medijskim aktivnostima (priopćenja, davanje izjava i održavanje tiskovnih konferencija), javnim priopćenjima putem društvenih mreža i mrežnih stranica te održavanjem tradicionalnih manifestacija. Dokumenti i informacije o političkom djelovanju Stranke objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke. Za unutarnju komunikaciju koristi mobilne aplikacije i e-poštu.

Planiranje

Program rada i Financijski plan Stranke za 2022. doneseni su i usvojeni na sjednici Savjeta u prosincu 2021., a njihove izmjene u prosincu 2022.

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 4.198.650,00 kn, rashodi u iznosu od 3.576.000,00 kn te višak prihoda u iznosu od 622.650,00 kn. Izmjenama Financijskog plana prihodi i rashodi su planirani u iznosu od 3.375.000,00 kn (u odnosu na Financijski plan, prihodi su manje planirani za 823.650,00 kn ili 19,6 %, a rashodi za 201.000,00 kn ili 5,6 %). Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.924.800,00 kn i državnog proračuna u iznosu od 1.092.200,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 354.500,00 kn, druge prihode u iznosu od 3.000,00 kn te prihode od financijske imovine u iznosu od 500,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 2.018.000,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 1.255.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu od 40.000,00 kn, financijske rashode u iznosu od 26.000,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 5.000,00 kn te druge rashode u iznosu od 1.000,00 kn. Također, planirana je i nabava računalne opreme u iznosu od 30.000,00 kn.

Programom rada za 2022. i njegovim izmjenama planirani su ciljevi Stranke, aktivnosti potrebne za ostvarenje planiranih ciljeva te financijska sredstva za provođenje planiranih aktivnosti. Za izvršenje aktivnosti predviđenih Izmjenama Programa rada za 2022. planirana su sredstva u iznosu od 3.375.000,00 kn (sastoje se od planiranih rashoda u iznosu od 3.345.000,00 kn i planiranih ulaganja u dugotrajnu imovinu u iznosu od 30.000,00 kn).

Odnose se na redovno poslovanje Stranke u iznosu od 3.031.000,00 kn, organiziranje događanja (obilježavanje godišnjice rada Stranke, sjednica Sabora Stranke, obilježavanje Međunarodnog dana žena) u iznosu od 120.000,00 kn, unaprjeđenje odnosa Stranke s javnošću (informiranje putem mrežnih stranica, organiziranje konferencija za medije, ispitivanje javnog mijenja, organiziranje i pripremanje medijskih istupa predstavnika Stranke) u iznosu od 75.000,00 kn, međunarodne aktivnosti Stranke (sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija, suradnja s inozemnim zakladama i drugim organizacijama, aktivnosti ureda zastupnika u Europskom parlamentu, suradnja s inozemnim političkim strankama) u iznosu od 111.000,00 kn te redovne aktivnosti Kluba mladih i Kluba žena u iznosu od 38.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne 29/19 i 98/19) te propisima koji određuju računovodstveno poslovanje neprofitnih organizacija.

Za 2022. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji za 2022., Program rada i Financijski plan za 2022., Izmjene Programa rada i Financijskog plana za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama tijekom godine dostavljeni su u propisanom roku Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 3.418.069,00 kn, što je 1.019.708,00 kn ili 23,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 43.069,00 kn ili 1,3 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	1.235.663,00	1.092.115,00	88,4
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	2.673.254,00	1.924.671,00	72,0
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	483.555,00	396.591,00	82,0
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	27.050,00	0,00	-
5.	Drugi prihodi	18.255,00	4.692,00	25,7
	Ukupni prihodi	4.437.777,00	3.418.069,00	77,0

Vrijednosno značajniji udjel u ukupno ostvarenim prihodima imaju prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.924.671,00 kn ili 56,3 % te prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 1.092.115,00 kn ili 32,0 %.

Svi drugi prihodi iznose 401.283,00 kn i čine 11,7 % ukupno ostvarenih prihoda.

U odnosu na prethodnu godinu, značajnije odstupanje odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su manji za 748.583,00 kn ili 28,0 % jer Stranka u 2022. nije sudjelovala u izbornim aktivnostima.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 1.092.115,00 kn, a odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, kojom je propisano da pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. U siječnju, srpnju i rujnu 2022. Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora donio je odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 11/22, 78/22 i 115/22), prema kojima je dio sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2022. osiguran u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. U skladu s navedenim odlukama, Stranci su raspoređena sredstva za tri zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru u iznosu od 1.092.115,00 kn. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni u iznosu od 1.924.671,00 kn odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su u skladu s odredbama članaka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, kojima je propisano da pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Visina sredstava za redovito financiranje političkih stranaka utvrđena je odlukama predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nakon održanih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika u svibnju 2021. (dalje u tekstu: lokalni izbori), Stranka ima 212 mjesta u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sredstva su doznačena u skladu s odlukama.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 396.591,00 kn. Odnose se na prihode od dodatne članarine u iznosu od 189.100,00 kn, dopunske članarine u iznosu od 125.640,00 kn i osnovne članarine u iznosu od 81.851,00 kn. Navedeni prihodi ostvareni su u skladu s odredbama Statuta Stranke, a način prikupljanja i raspodjela članarina propisani su Odlukom o članarini, koju je donijelo Tajništvo Stranke (primjenjuje se od siječnja 2018.). Spomenutom Odlukom, između ostalog, propisana je vrsta i visina članarina, obveznici plaćanja i oslobođenje plaćanja članarina te način i raspodjela sredstava prikupljenih od članarina.

Članarina se sastoji od osnovnog, dodatnog i dopunskog dijela. Osnovni dio članarine obvezni su plaćati svi članovi, osim učenika, studenata, nezaposlenih i umirovljenika, a iznosi 100,00 kn godišnje. Dodatni dio članarine obvezni su plaćati članovi koji u radnom odnosu obavljaju javne dužnosti, i to u mjesečnim iznosima od 200,00 kn do 1.500,00 kn ovisno o funkciji koju obnašaju. Nadalje, dopunski dio članarine plaćaju članovi koji ostvaruju naknadu koja proizlazi iz mandata Stranke (vijećnici u županijskim skupštinama, u gradskim i općinskim vijećima te članovi nadzornih odbora i upravnih vijeća javnih poduzeća, ustanova, trgovačkih društava, agencija, fondova i drugih organizacija). Članarine se uplaćuju na središnji račun Stranke. Prihodi od članarina pripadaju podružnicama iz koje je članarina uplaćena, a koriste se za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore i aktivnosti podružnica. Ustrojena je analitička evidencija obveznika plaćanja osnovne, dopunske i dodatne članarine prema Odluci o članarini. Obveza i način vođenja evidencija o primljenim članarinama i izdavanju potvrda propisani su Pravilnikom o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19). Za primljene članarine vođene su propisane evidencije i izdavane potvrde.

Predsjedništvo Stranke je u prosincu 2022. donijelo Odluku o oslobađanju plaćanja osnovne članarine za 2022. Naplaćena osnovna članarina za 2022. u iznosu od 2.600,00 kn evidentirana je kao predujam članarine za 2023.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni u iznosu od 4.692,00 kn odnose se na refundaciju troškova službenog puta u iznosu od 2.822,00 kn, naknadu troškova izborne promidžbe (sredstva su doznačena na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za dopunske izbore članova Općinskog vijeća Općine Sveta Nedelja iz reda pripadnika bošnjačke nacionalne manjine te prenesena na redovan račun Stranke) u iznosu od 1.500,00 kn te kamate na depozite po viđenju i pozitivne tečajne razlike u iznosu od 370,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2022., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 2.924.079,00 kn, što je 3.150.546,00 kn ili 51,9 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 450.921,00 kn ili 13,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	1.199.962,00	1.193.202,00	99,4
2.	Materijalni rashodi	4.787.274,00	1.653.530,00	34,5
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	2.860.127,00	1.862,00	0,1
2.2.	Drugi materijalni rashodi	1.927.147,00	1.651.668,00	85,7
3.	Rashodi amortizacije	38.207,00	46.853,00	122,6
4.	Financijski rashodi	49.182,00	23.486,00	47,8
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	0,00	7.008,00	-
	Ukupni rashodi	6.074.625,00	2.924.079,00	48,1
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	4.437.777,00	3.418.069,00	77,0
	Višak prihoda	0,00	493.990,00	-
	Manjak prihoda	1.636.848,00	0,00	-

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 1.653.530,00,00 kn ili 56,5 % i rashode za zaposlene u iznosu od 1.193.202,00 kn ili 40,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 77.347,00 kn ili 2,7 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, manje su ostvareni rashodi za promidžbu i informiranje za 2.858.265,00 kn ili 99,9 % i rashodi za zakupnine i najamnine za 435.224,00 kn ili 62,0 % jer Stranka u 2022. nije sudjelovala u izbornim aktivnostima (prethodne godine su održani lokalni izbori) te financijski rashodi za 25.696,00 kn ili 52,2 % jer su u 2022. manje plaćene kamate po kratkoročnom kreditu (otplaćen u svibnju 2022.).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u iznosu od 1.193.202,00 kn odnose se na rashode za plaće u iznosu od 1.005.120,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 165.845,00 kn te druge rashode za zaposlene (božićnice, naknadu za neiskorišteni godišnji odmor, nagradu za radne rezultate te jubilarnu nagradu) u iznosu od 22.237,00 kn. Plaće su obračunane u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Ureda Stranke, Pravilnika o radu, Odluke o vrednovanju radnih mjesta djelatnika u Uredu Stranke te Pravilnika o stimulaciji i nagrađivanju rada djelatnika.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje u iznosu od 1.862,00 kn odnose se na oglašavanje putem tiskanih i elektroničkih medija (povodom božićnih i novogodišnjih blagdana) za redovno poslovanje Stranke.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.651.668,00 kn. Odnose se na intelektualne i osobne usluge (usluge poslovno komunikacijskog savjetovanja te organizaciju i provedbu medijskog treninga, usluge kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja javnog mijenja, knjigovodstvene usluge te usluge odvjetnika i pravnog savjetnika) u iznosu od 649.136,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 266.432,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 198.063,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 160.729,00 kn, rashode reprezentacije u iznosu od 75.313,00 kn, ostale usluge (grafičke i tiskarske te usluge dizajna) u iznosu od 74.695,00 kn, članarine u iznosu od 63.410,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 49.824,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 34.872,00 kn, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično u iznosu od 28.324,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 14.053,00 kn, naknade osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 7.399,00 kn te računalne usluge, premije osiguranja i zdravstvene usluge u iznosu od 29.418,00 kn.

Zakupnine i najamnine u iznosu od 266.432,00 kn odnose se na zakup poslovnih prostora i najam opreme. Stranka ima u zakupu 12 poslovnih prostora koje koristi (sjedište Stranke, deset gradskih i jedna općinska podružnica) na temelju zaključenih ugovora i dodataka ugovorima.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu od 46.853,00 kn odnose se na obračunanu amortizaciju za imovinu u uporabi u skladu s propisima.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 23.486,00 kn odnose se na usluge banaka i platnog prometa u iznosu od 21.270,00 kn, kamate na kratkoročni kredit u iznosu od 1.144,00 kn, negativne tečajne razlike u iznosu od 828,00 kn i zatezne kamate iz poslovnih odnosa u iznosu od 244,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 7.008,00 kn. Odnose se na donaciju knjiga dvjema osnovnim školama u iznosu od 4.008,00 kn i Hrvatskom Crvenom križu u iznosu od 3.000,00 kn. Ostvareni su na temelju Odluka Glavnog tajnika i u skladu s Godišnjim programom rada i njegovim izmjenama

– Višak prihoda

Višak prihoda za 2022. iznosi 493.990,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 969.291,00 kn (višak ostvaren koncem 2021. u iznosu od 969.691,00 kn i korekcija rezultata evidentirana u 2022. u iznosu od 400,00 kn) te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.463.281,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 3.434.671,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2022.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2022.	31. prosinca 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	85.045,00	48.407,00	56,9
1.1.	Neproizvedena dugotrajna imovina	14.125,00	9.092,00	64,4
1.2.	Proizvedena dugotrajna imovina	70.920,00	39.315,00	55,4
2.	Financijska imovina	3.177.623,00	3.386.264,00	106,6
2.1.	Novac u banci i blagajni	1.272.632,00	1.552.155,00	122,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	156.536,00	133.287,00	85,1
2.3.	Potraživanja za prihode	1.746.962,00	1.694.475,00	97,0
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.493,00	6.347,00	425,1
	Ukupno imovina	3.262.668,00	3.434.671,00	105,3
3.	Obveze	2.292.977,00	1.971.390,00	86,0
3.1.	Obveze za rashode	284.303,00	296.901,00	104,4
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	300.000,00	0,00	-
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	1.708.674,00	1.674.489,00	98,0
4.	Vlastiti izvori	969.691,00	1.463.281,00	150,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	3.262.668,00	3.434.671,00	105,3
	Izvanbilančni zapisi	0,00	1.609.176,00	-

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2022. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom 2022. za 172.003,00 kn ili 5,3 %. Na povećanje vrijednosti imovine najvećim je dijelom utjecalo povećanje sredstava na žiroračunu za 279.523,00 kn ili 22,0 %, a obveza i vlastitih izvora povećanje vlastitih izvora (višak prihoda) za 493.590,00 kn ili 50,9 %.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu od 48.407,00 kn odnosi se na uredski namještaj i opremu u iznosu od 39.315,00 kn te ulaganja u tuđu imovinu radi prava korištenja u iznosu od 9.092,00 kn.

Financijska imovina u iznosu od 3.386.264,00 kn odnosi se na potraživanja za prihode u iznosu od 1.694.475,00 kn, novčana sredstva na računu poslovne banke u iznosu od 1.552.155,00 kn, druga potraživanja (od političkih stranaka – koalicijskih partnera na temelju zaključenih međustranačkih ugovora o zajedničkom financiranju izborne promidžbe na lokalnim izborima iz 2021.) u iznosu od 133.287,00 kn te rashode budućih razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu od 6.347,00 kn.

Potraživanja za prihode odnose se na potraživanja od članarina (osnovne, dopunske i dodatne) u iznosu od 1.674.489,00 kn i potraživanja od jedinica lokalne samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 19.986,00 kn. Od ukupno iskazanih potraživanja (za prihode i druga – od koalicijskih partnera) u iznosu od 1.827.762,00 kn, na 31. prosinca 2022. dospjela su potraživanja u iznosu od 1.675.825,00 kn ili 91,7 %. Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2023.) naplaćena su potraživanja u iznosu od 142.937,00 kn ili 7,8 % ukupno iskazanih potraživanja.

Obveze u iznosu od 1.971.390,00 kn odnose se na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja (prihode od članarina) u iznosu od 1.674.489,00 kn i obveze za rashode u iznosu od 296.901,00 kn (obveze prema dobavljačima u iznosu od 131.788,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu od 88.853,00 kn, obveze po zaključenim međustranačkim ugovorima s političkim strankama – koalicijskim partnerima iz 2021. u iznosu od 68.895,00 kn, naknade troškova zaposlenima i osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 4.677,00 kn, predujmove za unaprijed plaćene članarine u iznosu od 2.600,00 kn te obveze za uplatu poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 88,00 kn). Koncem 2022. dospjele obveze (prema dobavljačima) iznose 31.235,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2023.) podmirene su obveze u iznosu od 242.280,00 kn.

Vlastiti izvori iskazani u iznosu od 1.463.281,00 kn odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

Izvanbilančni zapisi koncem 2022. iskazani u iznosu od 1.609.176,00 kn odnose se na dane instrumente osiguranja plaćanja (zadužnice) u iznosu od 1.315.000,00 kn te vozila i uredsku opremu u najmu u iznosu od 294.176,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 3. srpnja do 11. listopada 2023.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
3. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
4. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja
5. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
6. Statut (srpanj 2014.)
7. Financijski plan za 2022. (prosinac 2021.) te Izmjene Financijskog plana za 2022. (prosinac 2022.)

8. Program rada Stranke za 2022. (prosinac 2021.) te Izmjene Programa rada za 2022. (prosinac 2022.)
9. Pravilnik o proceduri zaprimanja računa, njihovoj provjeri i provedbi plaćanja (lipanj 2016.)
10. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ureda Stranke (siječanj 2020.)
11. Pravilnik o radu (prosinac 2013. i siječanj 2020.)
12. Pravilnik o vrednovanju radnih mjesta djelatnika u Uredu Stranke (siječanj 2020.)
13. Pravilnik o stimulaciji i nagrađivanju rada djelatnika (siječanj 2020.)
14. Odluka o članarini (prosinac 2017.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2022. nisu utvrđene nepravilnosti, ali je dana preporuka u vezi s potraživanjima.

1. Potraživanja

1.1. Ukupno iskazana potraživanja (za prihode i druga potraživanja) koncem 2022. iznose 1.827.762,00 kn. Vrijednosno najznačajnija odnose se na potraživanja od članarina u iznosu od 1.674.489,00 kn ili 91,6 % ukupnih potraživanja, i to na potraživanja od osnovne članarine u iznosu od 1.224.979,00 kn, dopunske članarine u iznosu od 253.810,00 kn te dodatne članarine u iznosu od 195.700,00 kn. U odnosu na početak godine manja su za 5.277,00 kn ili 0,3 % i u cijelosti su dospjela. Tajništvo Stranke je 14. prosinca 2022., na prijedlog Povjerenstva za popis imovine za 2022., donijelo Odluku o otpisu potraživanja za članarine u ukupnom iznosu od 21.484,00 kn. Od ukupnih potraživanja za članarinu, na 2022. se odnosi 181.465,00 kn, a na prijašnje godine 1.493.024,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2023.) spomenuta potraživanja naplaćena su u iznosu od 114.442,00 kn.

Obveza uplate članarina utvrđena je Statutom, a način prikupljanja i raspodjela propisani su Odlukom o članarini. U skladu s odredbama članka 9. spomenute Odluke, Predsjedništvo podružnica zaduženo je i odgovorno za naplatu i kontrolu naplate članarina od članova svoje podružnice, a Tajništvo Stranke za naplatu i kontrolu naplate članarina od zastupnika u Hrvatskom saboru i u Europskom parlamentu. Analitičku evidenciju članarina vodi Tajništvo Stranke. Predsjedništvo Stranke je u prosincu 2022. donijelo Odluku o oslobađanju plaćanja osnovne članarine za 2022. Naplaćena osnovna članarina za 2022. u iznosu od 2.600,00 kn evidentirana je kao predujam članarine za 2023. Prema pisanom očitovanju Glavnog tajnika Stranke, u srpnju 2023. članovima Stranke upućeni su podsjetnici o neplaćenju dopunske i dodatne članarine. Iznos nenaplaćenih dospjelih potraživanja od članarina upućuje na potrebu poduzimanja učinkovitijih mjera naplate kako bi se osigurala dostatna sredstva za pravodobno podmirenje preuzetih obveza.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzimanje učinkovitijih mjera za naplatu potraživanja od članarina kako bi se osigurala dostatna sredstva za pravodobno podmirenje preuzetih obveza.

1.2. *Stranka prihvaća Nalaz Državnog ureda za reviziju.*

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2021., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2022. provjereno je je li Stranka postupila prema preporuci danoj u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navodi se preporuka iz prošle revizije i njezin status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Potraživanja	2021.	Poduzimanje učinkovitijih mjera za naplatu potraživanja od članarina. U cilju utvrđivanja broja aktivnih članova Stranke obaviti reviziju članova obveznika plaćanja osnovne, dopunske i dodatne članarine utvrđenu odredbama Statuta kako bi se utvrdio točan broj obveznika plaćanja članarina.	30. lipnja 2023.	djelomično provedeno

Obrazloženje dane preporuke koja je djelomično provedena daje se u nastavku.

- U vezi s preporukom koja se odnosi na poduzimanje učinkovitijih mjera za naplatu potraživanja od članarina, Stranka je u srpnju 2023. dužnicima uputila podsjetnike o neplaćenju dopunske i dodatne članarine, ali su navedena potraživanja i dalje značajna. Nadalje, utvrđivanje broja aktivnih članova Stranke odnosno obveznika plaćanja osnovne, dopunske i dodatne članarine uređeno je odredbama članaka 11. i 13. Odluke o članarini, kojima je, između ostalog, utvrđeno da član koji nije ispunio obvezu plaćanja osnovne i dopunske članarine u razdoblju od dvije godine te dodatne članarine u razdoblju od tri mjeseca postaje pasivni član, a reviziju članova obveznika osnovne, dopunske i dodatne članarine obavlja Predsjedništvo podružnica jednom godišnje. Od početka primjene Odluke o članarini (siječanj 2018.) do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2023.) utvrđena revizija članova nije obavljena. Prema pisanom obrazloženju Glavnog tajnika Stranke, spomenuta Odluka stavit će se izvan snage jer je u izradi nova Odluka o članarini, kojom će se regulirati vrsta članarine, visina članarine te obveznici plaćanja članarine, a provođenje revizije članova nije predviđeno prijedlogom nove Odluke o članarini.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema preporuci Državnog ureda za reviziju, koja nije u cijelosti provedena.

- 1.2. *Stranka u Očitovanju navodi da je Tajništvo Stranke 29. rujna 2023. usvojilo Odluku o članarini koja se primjenjuje od 1. studenoga 2023.*